

Okkupasjons- historie?

Arnfinn Moland er igjen oppbragt over at det fortsatt kan være til-
t å granske norsk okkupasjons-
historie, at bildet av et Norge i krig
skulle kunne fremby flere detaljer
enn historiens fortolkere hittil har
gått ut fra. Av motvilje over å få et
grunnleggende syn revurdert, for-
arer han holdninger som uteluk-
r videre forskning. Det er for-
stemmende for oss som ønsker
historien belyst fra alle kanter.
Ikke bare ønsker vi å få vite så me-
get som mulig om alle okkupa-
sjonstidens ofre, vi har også behov
for den redeligheten som går ut på
å tillate enhver å komme til orde
når det er noe å si.

Snart er det for sent å få direkte
kunnskap om forhold mange ikke
har villet eller orket snakke om.
Det lar seg ikke gjøre å opparbeide
deres tillit om man nrør opp om
gammelt hat. Det overordnede
mål med videre gransking også av
okkupasjonstidens mørkeste si-
der må være å gjenskape et mest
mulig korrekt bilde av hvordan
krig avler gru i alle leirer. Det er
ttenkt å nekte ettertiden inn-
i hvordan grensene for våre
moralske normer overskrides så
fatalt at den enkeltes liv ikke len-
ger teller.

Det er ikke historieløs journali-
kk når en avis åpner for omtale
såre kapitler i vår nære historie,
snarere et vidsynt forsøk på å ska-
pe et realistisk perspektiv. Det må
vi kunne tåle uten en mistenkelig-
gjøring som smaker av selvrettfertig-
dighet.

MONA LYNGAR, Koppang

Presisering

Mona Lyngars innlegg, «Okkupa-
sjonshistorie», 18.10. innbyr til
kommentar: Det glemmes altfor
lett at mange norske patrioter
hadde utrolig press på seg under
okkupasjonen, ikke minst p.g.a.
forrædere som løp nazistenes ær-
end. Under det forferdelige psykis-
ke presset var det lett å gjøre noen
tragiske tabber.

Det implisitte budskapet i disse
revisjonistiske, historiske verker
som Lyngar ønsker så velkommen,
er at begge sider begikk grusom-
heter og dermed var de begge av
samme støpning.

Nei og atter nei! De som bevisst
kjempet mot det onde ved å sette
liv og helse på spill, var ikke av
samme støpning som de som
kjempet for det onde og forrådde
sitt land.

Denne presiseringen skylder vi
ikke bare HISTORIEN med store
bokstaver, men også de mange
krigsveteraner som fremdeles li-
der på grunn av krigens grusom-
heter. Krigen som – det må vi aldri
glemme – nazifascistiske krefter
startet.

ANTONIO DOMENICO
TRIVILINO, Oslo

Patrioter og forrædere

Antonio Domenico Trivilino opp-
fordrer (29.10.) til å se de fem åre-
nes norske okkupasjonshistorie
som en sort-hvitt-affære der en
part er god og den annen part ond.
Mitt lille innlegg om okkupasjons-
historie oppfatter han som at jeg
skal ha gitt uttrykk for at nazister
og ikke-nazister her til lands var
av samme støpning, altså onde.
For meg blir dette et så vidt om-
fattende filosofisk problem at jeg
ikke skjønner hvordan noen kan
unngå å se konsekvensene en slik
diskusjon måtte få: På den ytters-
te dag er vi alle like for Guds åsyn.
Og skal vi først holde oss til Bibe-
len, skal du altså gjøre mot andre
det du vil de skal gjøre mot deg.
Likeledes: Døm ikke for at dere
ikke selv skal dømmes.

Når kjensgjerningene ikke når
frem, overtar troen. Vi får å gjøre
med en tro som grunnlag for følel-
ser det ikke alltid er lett å behers-
ke, og som i de rette hender kan
brukes til så mangt, som f.eks. po-
litisk ledelse. At mange nordmenn
under annen verdenskrig lot seg
besnære eller forlede til å støtte
opp om et forkastelig (ondt) regi-
me, betyr ikke i seg selv at de var
onde mennesker, like lite som
marxist-leninistene med sin tro på
en voldelig revolusjon i 70- og 80-
årene bør kalles onde nå, etter
kommunismens sammenbrudd.

Ekstreme holdninger er det all-
tid grunn til å være på vakt mot.
Ingen er så lett å lede som det
kunnskapsløse, uopplyste men-
neske. Reaksjonene mot større
åpenhet hos enkelte gode nord-
menn fra dazumal er skremmen-
de. De vil utelate deler av historien
slik at uttalelser av typen «uten
vold stanser verden», får stå
uimotsagt som rettesnor for krigs-
generasjonens barnebarn.

MONA LYNGAR, Koppang

11.11.10.96